

Hmnong Laosin ja Kiinan rajalla.

SEIKKAILIJAN ON PYRITTÄVÄ SYVEMMÄLLE

Suomen historian kovimpiin kansainvälisiin seikkailijoihin kuuluu tutkimusmatkailija Georg August Wallin (1811–1852). Hänen onnistui yhtenä ensimmäisistä ulkopuolisista livahtaa Mekkaan islamin riittejä tutkimaan. Wallin on myös ensimmäinen eurooppalainen, joka vaelsi Siinailta Arabian niemimaan halki Bagdadiin.

Kolmikymppinen Wallin oli juuri väitellyt tohtoriksi arabian kielestä, kun hän sai Helsingin yliopistolta nuorille tutkijoille myönnettävän matka-apurahan. Hakemukseensa Wallin oli liittänyt matkasuunnitelman, joka aikalaisten mielestä oli ”merkillisimpiä ja rohkeimpia, mitä Suomen mies on milloinkaan laatinut”.

Matkatukikohdissaan Kairossa ja Aleksandriassa Wallin opiskeli tapoja ja ihmisten käyttäytymistä kaupoissa, kahviloissa ja toreilla ja perehtyi islamiin. Pukeutumalla kansanomaisesti ja totuttelemalla vaatimattomaan elämään Wallin uskoi selviävänsä autiomaan äärioloissa ja jäämättä kiinni vääräuskoi-suudesta, josta olisi helposti seurannut kuolemantuomio.

Peräti kuusi vuotta kestäneellä reissullaan Wallin teki pitkiä tutkimusmatkoja kauas Niilin varrelle, Arabian niemimaalle, Palestiinaan ja Syyriaan sekä Mesopotamiaan ja Persiaan. Beduinišeikiksi pukeutuneena hän seurasi karavaanireittejä mutta joutui monesti hengenvaaraan ryöstelevien beduiniin, paljastumisten, rahanpuutteen ja sairauksien vuoksi.

MADVENTURES

Viimeisellä matkallaan Wallin jämähti rahattomana ja vakavasti sairaana Basraan, mutta selvisi englantilaisten avulla Bagdadiin, jossa hän lainasi matkarahat ja lähti erämaan kautta Kairoon. Ennen Damaskokseen tuloa beduiinit ryöstivät Wallinin, mutta hän selvisi jotenkin kaupunkiin saakka ja lopulta Kairon kautta Eurooppaan. Lontoossa Wallin laati tutkimuksistaan raportin, ja Englannin maantieteellinen seura myönsi hänelle 25 guinean palkinnon – edellisenä vuonna sen oli saanut David Livingstone. Wallinin teoksia julkaistiin myös useissa muissa Euroopan maissa.

Suomeen hän palasi 1850.

NYKYAJAN KANSAINVÄLISET SEIKKAILIJAT

Takapajuiselle Suomelle Wallinin kaltaisilla seikkailijoilla, kuten M. A. Castrénilla, Adolf Erik Nordenskiöldillä, Edvard Westermarckilla ja Helinä Rautavaaralla, on ollut suuri merkitys. Pieni ja köyhä kansa ei voinut selvitä yksin, vaan oli opittava muusta maailmasta ja kohdattava se rohkeasti.

Siinä missä seikkailut ja tutkimusmatkat olivat ennen mahdollisia vain harvoille, on tilanne nykyään täysin toinen: kuulumme maailman vauraimpiin ja koulutetuimpiin ihmisiin, ja miltei jokainen meistä voi lähteä ensimmäisten seikkailijoiden jalanjäljille.

Maailmakin on muuttunut – se on pienempi. Vielä tämän kirjan kirjoittajien ensimmäisillä kaukomatkoilla ei näkynyt kännyköitä ja yhteydet kotipuoleen olivat mahdottoman kalliita tai hitaita. Vanhoja kirjeitä lukiessaan ymmärtää, että silloin tuli oltua oikeasti kaukana. Nyt vietnamilaisella riksakuskillakin on varaa soitella Suomeen kuulumisiaan nettikahvilasta keskellä yötä. Me voimme seurata suoraa videokuvaa afrikkalaisesta basaarista satelliitin kautta ja hankkia kotoamme käsin nopeasti ja edullisesti matkalippuja miltei minne tahansa. Kun kauemmas ei enää voi päästä, on seikkailijan pyrittävä syvemmälle.

Globalisaatiota emme voi estää, mutta sen haittavaikutuksia voimme yrittää torjua. Ympäristönmuutos, kulttuurien väliset konfliktit ja sodat uhkaavat ihmisiä nykymaailmassa, jossa kansainvälistä politiikkaa tehdään lyhytnäköisesti ja omahyväisesti rikkaimpien etujen turvaamiseksi. Mikään ei voi siksi olla nyt tärkeämpää kuin toisten kulttuurien ymmärtäminen – ja sen tähden kansainvälisiä seikkailijoita tarvitaan edelleen.

Lopuksi on syytä lainata vielä yhtä suurta kansainvälistä seikkailijaa ja ehkä kaikkien aikojen parasta matkakirjoittajaa, Bruce Chatwinia:

”Psykiatrit, poliitikot ja tyrannit vakuuttelevat meille jatkuvasti, että kultuurinelämä on poikkeavaa käytöstä, neuroosi, tyydyttämätön seksuaalisen kaipuun muoto, sairaus joka täytyy sivistyksen etujen tähden tukahduttaa. Mutta idässä on säilynyt muinoin yleismaailmallinen käsitys: että vaeltamalla tavoitetaan se alkuperäinen sopusointu, joka ennen vallitsi ihmisen ja maailmankaikkeuden välillä.”